

5 Do you understand these quotations? Work with a dictionary.

Prevence chrání naše zdraví před zásahy lékařů.
 Hypochondr je člověk, kterému je dobře, když je mu špatně.
 Zdraví nelze penězi zaplatit, ale některému doktorovi to nevysvětlíte.
 V mém věku už si nemůžu dovolit, abych se cítil špatně. (Winston Churchill)
 Vzdáte-li se kouření, pití a milování, nebudete ve skutečnosti žít déle, ale jen vám to tak bude připadat. (Sigmund Freud)
 Být někdy nemocen je zdravé. (Henry David Thoreau)
 Teprve když zdravý onemocní, uvědomí si, co měl. (Thomas Carlyle)

Explanatory notes:

chránit (-im) *impf.* = to protect; dovolit si (-ím) *pf.* = to afford; zásah *m.* = operation;
 vzdát se (-ám) *pf.* = to give up; připadat (-ám) *impf.* = to seem; uvědomit si (-ím) *pf.* =
 to realize, teprve *adv.* = only, not before, not until

CD 1/4

6 Listen to the dialogue and fill in the missing words:

Po operaci

Lékař: Dobrý den, pane Nováku. Jak se cítíte po operaci srdeční chlopně?

Pacient: _____ 1 _____ docela dobře, ale trochu slabý. Byl jsem na operaci před měsícem.
 Jsem doma čtrnáct dnů. Můžu se zeptat, jakou mám prognózu? Budu moci zase
 někdy _____ 2 _____?

Lékař: Ale ano, jistě. Váš nynější _____ 3 _____ je velmi dobrý. Potřebujete si ještě trochu
 odpočinout. Všechny výsledky ukazují, že prognóza je velmi dobrá. Do práce se
 budete určitě moci vrátit, ale po rekonvalescenci. Za pár dní se _____ 4 _____
 a budete moci začít zase pomalu pracovat.

Pacient: To jste mě velice uklidnil, pane doktore. Obával jsem se, že budu doma dlouho
 a že moje _____ 5 _____ je velice nejistá.

CD 1/6

Dialog 1 – Zažívací potíže

Lékař: Dobrý den, pane Dlouhý. Jaký máte problém?
Pacient: Je mi nevolno a zvedá se mi žaludek. Taký nemám chuť k jídlu a celkově se necítím
 dobře.
Lékař: Jak dlouho to trvá?
Pacient: Trvá to pět dní. Je to pořád stejné.
Lékař: Máte průjem?
Pacient: Ne, nemám.
Lékař: Máte teplotu?
Pacient: Teplotu jsem si neměřil. Myslím, že ne. Mám teď hodně práce. Jím hlavně večer.
Lékař: Kolik tekutin denně vypijete?
Pacient: Piju většinou jen černou kávu. Večer si dám pivo, abych mohl trochu spát. Poslední
 měsíc mám také problém s nespavostí.
Lékař: Kolik hodin denně pracujete?
Pacient: Jsem podnikatel. Pracuji od rána do večera, většinou i o víkendech.
Lékař: Pane Dlouhý, uděláme vám základní vyšetření a uvidíme. Vaše životospráva je
 velmi nezdravá.

CD 1/7

Dialog 2 – Zánět nosohltanu

Lékař: Dobrý den, paní Červenková. Jaký máte problém?

Pacientka: Dobrý den, pane doktore. Tři dny mám teplotu kolem třiceti osmi. Bolí mě v krku,
 nemůžu polykat. Také se cítím slabá a mám závratě.

Lékař: Paní Červenková, posadte se. Podívám se vám do krku. Máte ještě nějaké jiné
 potíže?

Pacientka: Mám jen rýmu, smrkám, kýchám a trochu kašlu.

Lékař: Ano, máte zánět nosohltanu. Předepíšu vám nějaký sirup, kapky do nosu
 a Paralen. Protože máte teplotu, musíte být doma v klidu do konce týdne. V pátek
 přijďte na kontrolu.

Pacientka: Děkuji, pane doktore, moc jste mi pomohl.

VOCABULARY

alergie <i>f.</i>	allergy	nespavost <i>f.</i>	sleeplessness, insomnia
hlavně <i>adv.</i>	mainly, especially	nevolnost <i>f.</i>	nausea
horečka <i>f.</i>	fever	nosohltan <i>m.</i>	nasopharynx
kapky do nosu	nasal drops	podnikatel <i>m.</i>	businessman
malátnost <i>f.</i>	weariness, lack of energy	polykat (-ám) <i>impf.</i>	to swallow
měřit (-ím) <i>impf.</i>	to measure	průjem <i>m.</i>	diarrhoea
nechutenství <i>n.</i>	lack of appetite	rýma <i>f.</i>	rhinitis, common cold
		tekutina <i>f.</i>	liquid

nespavost <i>f.</i>	sleeplessness, insomnia
nevolnost <i>f.</i>	nausea
nosohltan <i>m.</i>	nasopharynx
podnikatel <i>m.</i>	businessman
polykat (-ám) <i>impf.</i>	to swallow
průjem <i>m.</i>	diarrhoea
rýma <i>f.</i>	rhinitis, common cold
tekutina <i>f.</i>	liquid

teplota f.	temperature	vyšetření n.	examination
trvat 3 rd person sg.; trvá impf.	to last	zácpa f.	constipation
únava f.	fatigue, tiredness	základní adj.	fundamental, basic
většinou adv.	mostly, in most cases	zánět m.	inflammation
vypít (vypiji, -u) pf.	to drink	závrat f.	dizziness
vyrážka f.	rash	životospóra f.	way of living, diet

WORD 1/8

USEFUL PHRASES

Jaké máte potíže?	What kind of medical problem do you have?
Máte nějaké další potíže?	Do you have any other medical problems?
Jste unavený?	Are you tired?
Máte teplotu?	Do you have a temperature?
Motá se vám hlava?	Do you feel dizzy? (Is your head spinning?)
Bolí vás hlava?	Do you have headaches?
Slyšíte dobře?	Can you hear well?
Vídíte dobře?	Can you see well?
Máte chuť k jídlu?	Do you have a good appetite?
Lubnete?	Are you losing weight?
Zvracíte?	Have you vomited?
Je vám nevolno?	Are you nauseated?
Máte pravidelnou stolici?	Do you have regular bowel movements?
Máte průjem nebo zácpu?	Do you have diarrhoea or constipation?
Potíte se?	Do you sweat?
Bolí vás něco?	Do you have any pain?
e mi špatně.	I feel bad.
lecťím se dobře.	I don't feel very well.
e mi nevolno.	I feel sick.
Zvedá se mi žaludek.	I have an upset stomach.
kašlu, kýchám a smrkám.	I cough, sneeze and blow my nose.
Chce se mi spát.	I feel sleepy.
sem slabý/á.	I feel weak.
sem unavený/á.	I feel tired.
Nemůžu spát.	I can't sleep.
lemám chuť k jídlu.	I don't feel like eating.
lemám hlad.	I am not hungry.
lemůžu polykat.	I can't swallow.
lám velkou žížeň.	I am very thirsty.

Je mi na zvracení.	I feel like vomiting.
Mám závratě.	I am dizzy.
Motá se mi hlava.	My head is spinning.
Jsem malátný/á.	I feel weary.
Tady mě bolí.	It hurts here.
Mám bolesti hlavy.	I have a headache.
Bolí mě břicho.	I have a pain in my abdomen.
Mám zácpu.	I am constipated.
Mám průjem.	I have diarrhoea.
Nemůžu zvednout ruce.	I can't raise my hands.
Nemůžu se postavit na nohy.	I can't stand on my feet.
Brní mě ruka.	I feel pins and needles in my arm.
Zlobí mě páteř.	I have troubles with my back.
Bolí mě celé tělo.	My whole body hurts.
Buší mi srdce.	My heart is pounding.
Mám teplotu.	I have a temperature.
Je mi horko.	I am hot.
Je mi zima.	I am cold.
Mám zimnici.	I have a chill.
Mám třesavku.	I am shivering.
Potím se.	I sweat a lot.
Mám strach.	I am scared.
Nevidím vás.	I can't see you.
Neslyším vás.	I can't hear you.

EXERCISES

1 Match the first half of the sentence in the left-hand column with the second half of the sentence in the right-hand column:

1. Nemůžu se	a. chuť k jídlu.
2. Nemám	b. postavit na nohy.
3. Mám	c. horko.
4. Je mi	d. teplotu.
5. Zvedá se mi	e. spát.
6. Chce se mi	f. žaludek.

2 Match the first half of the sentence in the left-hand column with the second half of the sentence in the right-hand column:

1. Bolí mě	a. dobře chodit.
2. Buší mi	b. spát.
3. Mám křeče v	c. srdce.
4. Chce se mi	d. v krku.
5. Nemůžu	e. levé noze.
6. Motá se mi	f. hlava.

3 Fill in the blanks. Choose from the following: *buší, chce, nemohu, zvedá, motá, mám*

- _____ se mi žaludek.
- _____ horečku.
- _____ se mi hlava.
- _____ se mi spát.
- _____ se postavít na nohy.
- _____ mi srdce.

CD 1/9

4 Listen to the story of Mr. Málek. Indicate whether you think the following sentences are correct or not by writing the words "true" or "false" in the appropriate column:

	TRUE	FALSE
1. Pan Málek je nemocný.	_____	_____
2. Nemá teplotu.	_____	_____
3. Bolí ho ruce a nohy.	_____	_____
4. Má velký hlad.	_____	_____
5. Chodí do práce.	_____	_____
6. Asi má chřipku.	_____	_____
7. Nevzal si žádné léky.	_____	_____

5 Revise the phrases with the verb *udělat*:

Udělal se mi špatně.	Suddenly I felt bad.
Udělal se mi líp.	Suddenly I felt better.
Udělal se mi špatně od žaludku.	Suddenly I felt sick. (like vomiting)
Udělal se mi na omdlení.	Suddenly I felt like fainting.
Udělal se mi nevolno.	Suddenly I felt sick. (like vomiting)
Udělal se mi modřina.	I've got a bruise.
Udělal se mi boule.	I've got a lump.
Udělal se mi vyrážka.	I've got a rash.
Kdy se vám udělalo špatně?	When did you start feeling bad?
Kdy se vám udělalo nevolno?	When did you start feeling sick?

6 Describe, in Czech, how you feel when:

you have the flu (*máte chřipku*):

you have eaten something that has disagreed with you (*jedl/a jste něco špatného*):

you have a hangover (*máte kocovinu*):

you have a slight cold (*jste trochu nastydlý/á*):

CD 1/7

7 Listen to the dialogue and fill in the missing words:

Záněť nosohltanu

Lékař: Dobrý den, paní Červenková. Jaký máte problém?

Pacientka: Dobrý den, pane doktore. Tři dny mám teplotu kolem třiceti osmi. _____ 1 _____
mě v krku, nemůžu polykat. Také se cítím slabá a mám _____ 2 _____.

Lékař: Paní Červenková, posadte se. Podívám se vám do krku. Máte ještě nějaké jiné potíže?

Pacientka: Mám jen rýmu, smrkám, kýchám a trochu _____3_____.

Lékař: Ano, máte _____4_____nosohltanu. Předepíšu vám nějaký sirup, kapky do nosu a Paralen. Protože máte teplotu, musíte být doma v klidu do konce týdne.

V pátek přijďte na _____5_____.

Pacientka: Děkuji, pane doktore, moc jste mi pomohl.

VOCABULARY

Note:

We mention either colloquial names of the diseases or those whose pronunciation is different from the formal expressions mostly of Latin origin.

alergie f.	allergy
angina f.	tonsillitis
angina pectoris f.	angina
astma n.	asthma
bércový vřed m.	crural ulcer
bušení srdce n.	palpitation
cukrovka f.	diabetes
černý kašel m.	whooping cough
dětská obrna f.	polio
dušnost f.	breathlessness, dyspnoea
ekzém m.	eczema
embolie f.	embolism
epilepsie f.	epilepsy
hluboká trombóza f.	deep thrombosis
chřipka f.	flu
chudokrevnost f.	anaemia
infarkt m.	infarction
ischias m.	sciatica
kašel m.	cough
kýla f.	hernia, rupture
migréna f.	migraine
mrtvice f.	stroke
nádor m.	tumour
nádorové onemocnění n.	tumorous disease
nachlazení n.	cold
pásový opar m.	herpes zoster
puchýř m.	blister
rakovina f.	cancer
roztroušená skleróza f.	multiple sclerosis
rýma f.	cold, rhinitis
senná rýma f.	hay fever
spála f.	scarlet fever

srdeční vada f.	cardiac defect
srdeční selhání n.	cardiac failure
šedý zákal m.	cataract
tuberkulóza f.	tuberculosis
úplavice f.	dysentery
záchvat m.	attack, seizure
- epileptický záchvat	epileptic fit
- žlučkový záchvat	bilious attack
zánět m. mozkových blan	encephalitis
zánět m. spojivek	conjunctivitis
zánět m. slepého střeva	appendicitis
zánět m. středního ucha	otitis
zánět m. povrchových žil	phlebitis
zánět m. průdušek	bronchitis
zápal m. plic	pneumonia
zelený zákal m.	glaucoma
zánět m. močového měchýře	cystitis
žaludeční vřed m.	stomach ulcer
žloutenka f.	hepatitis
žlučňkové kameny pl.	gallstones
žlučňkový záchvat m.	bilious attack
žlučňková kolika f.	gallstone colic
Dětské nemoci	Children's diseases
plané neštovice pl. f.	chicken-pox
příušnice pl. f.	mumps
spalničky pl. f.	measles
spála f.	scarlet fever
zarděnky pl. f.	rubella, German measles
Pohlavní nemoci	Veneral diseases
kapavka f.	gonorrhoea